

MARMARA ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
PSİKOLOJİ BÖLÜMÜ
2020-21 GÜZ YARIYILI
KÜLTÜR ve ÇEŞİTLİLİK PSİKOLOJİSİ DERSİ İZLENESİ

Dersi Veren: Osman SEZGİN

Telefon: (216) 521 97 97

E-posta: osezgin@marmara.edu.tr, osmansezgin@hotmail.com, osman.sezgin@kalemvakfi.org.tr

Genel Ağ: www.osmansezgin.com

Ders Günü ve Saati: Perşembe 11:00- 13:00

Takvim:

- 1. Hafta:** Dersin Neden-Niçinleri, Kazanımları, Planının İstişaresi, Ders İzlenesi
- 2. Hafta:** Kelime, Kavram/concept, Mefhum/notion, Kuram, Paradigmaların Doğdukları Kültürler ve Yansımaları
- 3. Hafta:** Kelimedен Kavrama Kültür: Kültür kelimesinin etimolojisi, gnose, ilm-i ledün, irfan, hars, ekin, medeniyet
- 4. Hafta:** Kelimedен Kavrama Psikoloji: İlm'ün-nefs, ruhiyat ilmi
- 5. Hafta:** Kültürün Tanımı, Kültürü Meydana Getiren Öğeler, İnsan ve Toplum Hayatını Kapsaması
- 6. Hafta:** Kavram Olarak Kültür:
  - a. E. Sapir ve E. B. Tylor'ın Kültüre Bakışları; Kültürün Farklı Tanımları (Cemil Meriç, Mümtaz Turhan...)
  - b. Kültür Değişmeleri: Serbest Kültür Değişmesi, Zorunlu Kültür Değişmesi;
  - c. Kültür Neden ve Niçin Değişir?
  - d. Kültürü Oluşturan Öğeler: Din, Tarih, Coğrafya, Dil, Duygu, San'at, Örf ve Âdet
  - e. Anaakım (Ortodoks) Psikoloji, Kültürel Psikoloji ve Türk Kültürü

f. Duygu , Dil ve Din:

- i. Kültürel Psikolojide Duygu ve Çeşitleri
- ii. Kültürel Psikoloji ve Dil: Alfabe ve Tarihî Türkçe
- iii. Kültürel Psikoloji ve Din: Evrenselleşme, Algıya Etkisi

g. Cumhuriyet ve Kültüre Bakışı

- i. Ziya Gökalp'ın Kültür Tanımı
- ii. Ziya Gökalp ve Cumhuriyet Aydınının Kültür-Medeniyet Algısı, Eleştirisi, Batılılaşma

7. Hafta: *Vize haftası dolayısıyla ders yapılamayacaktır.*

8. Hafta: Kültür ve Temel Psikolojik Süreçler, Psikolojide Kültüre Duyulan İhtiyaç

- a. Eğitim ve Eğitime Etki eden Unsurlar ve Kültür (Kalıtım ve Kalıtım Kanunları ; Çevre: Fizik Çevre, Sosyo-antropolojik Çevre, Sosyal Çevre, Sanal Çevre ; Zaman)
- b. Kuram ve Bilimlerin Oluştığı Ortam Olarak Kültür
- c. Kültür ve Psikolojide Ölçekler
- d. Kültürel Açıdan Görelilik ve Evrensellik
- e. Kültürel Farklılıkların Psikolojik Düzeni
- f. Kültürel Psikoloji, Kültürlerarası Psikoloji, Yerel Psikoloji
- g. Küreselleşme ve Kültür:
  - i. Küreselleşme, Bölgeselleşme, Yerelleşme ve Etimolojisi
  - ii. Küreselleşmenin Temel Dayanakları ve İnsanlık 4.0 (Bilim, Teknoloji, Sermaye)
  - iii. Küreselleşme, Küresel Köy ve Kültür

9. Hafta: Bilim Olarak Psikoloji, Tektip Bir İnsan Psikolojisi Söz Konusu mu? Psikoloji ve Çeşitliliği, Hangi Psikoloji? Kültür ve Psikoloji İlişkisinde Neden ve Niçinler

10. Hafta: Bir Metafor Olarak Eğitime Etki Eden Unsurlar ve Kültür-Psikoloji İlişkisi, Kültür ve Psikoloji Bağlamında APA ve ICD Nedir, Ne Değildir?

11. Hafta: Kültürel Psikolojide Araştırma Yöntemleri:

- a. İçsel ve Dışsal Olarak Kültür
- b. Emik Bakış Açısı ve Niteliksel Yöntem
- c. Etik Bakış Açısı ve Niceliksel Yöntem

12. Hafta: Kültür ve Kişilik:

- a. Kültürel Psikoloji ve Şahsiyet; Şahsiyet, Personality, Birey, Fert, Zat; Kişilik Bozuklukları ve Kültür
- b. Kişilik Kuramları ve Psikolojik Analizi (Davranışçı Kuram, Psikanalitik Kuram, Varoluşçu Kuram); Şahsiyet Kuramlarının Ortak Buluştuğu Kavramlar

13. Hafta: Kültürel Psikoloji Açısından Bireysel Gelişim:

- a. Bebeklik ve Erken Çocukluk: Kültürlenme ve Toplumsallaşma, Bağlanma Örüntüleri, Erken Dönemde Sosyal Biliş
- b. Çocukluk ve Ergenlik
- c. Yetişkinlik:
  - i. Genç Yetişkinlik: Eşleşme ve Eş Olma
  - ii. Orta Yetişkinlik Ebeveynlik ve Aile
  - iii. Geç Yetişkinlik

14. Hafta: Kültürel Psikoloji ve Sosyal Davranış: Sosyal Bağlam ve Sosyal Davranış, Değerler ve Erdemler

- a. Sosyal Biliş
  - i. Tarihsel Miras
  - ii. Zekâ Kavramı ve Ölçülmesi
  - iii. Zekâ Kavramına ve Ürününe Kültürel Psikolojik Açıdan Bakış
  - iv. Bilgi ve Hikmet: Bilge, Ârif kimdir? Bilginin Hikmete Dönüşmesi

Genel Değerlendirme, Dönemin özeti, geribildirimi ve özmuhabesesi, Dönemin Değerlendirilmesi ve Verimliliğinin Ölçülmesi

Değerlendirme (Puanlamaya dâhil olanlar) :

Ara Sınav: Ara Sınav not ağırlığında yasal ölçü geçerlidir. Ara Sınav haftasına kadar işlenen bütün konular sorumluluk dâhilindedir. Ara Sınav notunun %50'sini ödev notu oluşturacaktır.

Dönem Sonu Sınavı: Dönem boyunca işlenen bütün konuları kapsayacaktır. Dönem Sonu Sınavı not ağırlığında yasal ölçü geçerlidir.

*Dönem sonu not ortalaması ara sınav ve dönem sonu sınavından alınan notlar ile belirlenecektir.

Gereklilikler :

Derse katılım zorunludur.

Ders sırasında öğrencilerin kameraları açık, mikrofonları kapalı olmalıdır. Söz verildiğinde mikrofonumuzu da açarak katılabilirsiniz. Bu, dersin verimliliği için gereklidir.

Ders hakkında verilecek belgeler www.osmansezgin.com sitesinden yayınlanacaktır.

Belgeleri takip etmek öğrencinin sorumluluğundadır.

Dersle ilgili olan veya olmayan her konuda bana rahatlıkla osezgin@marmara.edu.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Tavsiye Edilen Kitaplar ve Faydalanılacak Kaynaklar:

ψ Makale: Bilgi Sosyolojisi Açısından “Doğu” ve “Batı” _ Şennur Özdemir

ψ Makale: Bilgi ve Değer Felsefesi açısından İndirgemecilik Sorunu_ Nebil Reyhani.

ψ Makale: Sosyo-tarihsel Yaklaşım ile Kültürel Psikoloji_ Figen Karadayı.

ψ Makale: Küreselleşmede Kültürel Geçişler ve Psikolojik Yansımaları_ Özlem Karadağ Ak,
Mustafa Atilla Arıcıoğlu.

ψ Makale: Kişiliğin Oluşumundaki Kültürel Etmenler_ Zafer İlbars.

ψ Makale: Sezgin, O. ve Sezgin, A. S. (2011). Psiko-sosyal açıdan küreselleşme, empoze kültür ve davranışa yansımaları. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1), 91-122.

- ψ Makale: Psikoterapide Ciddi Bir Etik İhlal: Hasta ve Terapist Arasındaki Cinsel İlişki_ Bahadır Oktay, Fatma Oktay.
- ψ Makale: Postmodern Bilgelik: Yeni Çağ Söyleminde Kişisel Gelişim ve 'Ruhsal Alıştırmalar'_ K. Oya Parker.
- ψ Makale: Bir "Batı İcadı" Olarak Din: "Religion" Kavramının Modern Batı'da İnşası_ Sare Levin Atalay
- ψ Makale: Görülmeyeni Görmek: "Üstünler" Söylemine Ontolojik Bir Bakış_Muhammet Öz, Mikail Yalçın, Selahattin Turan.
- ψ Makale: Küreselleşme Sürecinde Yabancılaşmanın Boyutları_ Rıdvan Küçükali.
- ψ Makale: Kendini Gerçekleştirme_ Yıldız Kuzgun.
- ψ Makale: Geçmişten Günümüze Bilgi Yaklaşımları Bilgi Toplumu ve İnternet_ Deniz Çalık, Özge Pelin Çınar.
- ψ Makale: Bağlanma Kuramı ve Psikopatoloji_ Olcay Tüzün, Kemal Sayar.
- ψ Makale: Bağlama ve Psikopatoloji_ Sermin Kesebir, Semine Özdoğan Kavzoğlu, Mehmet Fatih Üstündağ.
- ψ Makale: Modernizmden Postmodernizme Geçiş ve Pozitif Psikoloji_ Özlem Kararırmak, Rahşan Siviş.
- ψ Makale: Kimlik ve Giydirilmiş Kimlikler_ Muhittin Aşkın.
- ψ Makale: Almanya'daki Türk Göçmenlerde Yaşam Doyumu: Kültürel Kimlik ve Benlik Kurgularının Rolü.
- ψ Kitap: Kültürel Psikoloji Bağlamında Şahsiyet Bütünlüğü_ Osman Sezgin.
- ψ Kitap: Benlik, Aile ve İnsan Gelişimi Kültürel Psikoloji_ Çiğdem Kağıtçıbaşı.
- ψ Kitap: Kültürel Psikoloji Kültür Bağlamında İnsan ve Aile_ Çiğdem Kağıtçıbaşı.
- ψ Kitap: Kültür Değişmeleri_ Mümtaz Turhan.
- ψ Kültürel Psikoloji, Kültürlerarası Psikoloji, Yerel Psikoloji_ Carl Ratner

- ψ Kitap: Felsefe Doktrinleri ve Terimleri Sözlüğü_ Süleyman Hayri Bolay.
- ψ Kitap: Psikoloji Sözlüğü_ Serhan Budak.
- ψ Kitap: Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar_ Erol Güngör.
- ψ Kitap: Şahıslararası İhtilafın Çözümünde Lisanın Rolü_ Erol Güngör.
- ψ Kitap: Kelâmî Sahada Estetik Yapı Organizasyonu_ Erol Güngör.
- ψ Kitap: Günümüzde İnsan ve İnsanlar_ Çiğdem Kağıtçıbaşı.
- ψ Kitap: Kapalıdan Açığa Millî Kültürler ve İnsanî Medeniyet_ Muhammed Aziz Lahbabi.
- ψ Kitap: Kültürden İrfana_ Cemil Meriç.
- ψ Kitap: Geleceğin Eğitimi İçin Gerekli Yedi Bilgi_ Edgar Moran.
- ψ Kitap: Kültür ve Ruh Sağlığı_ Kemal Sayar.
- ψ Kitap: Çocukluğun Yokoluşu_ Neil Postman.
- ψ Kitap: Televizyon Öldüren Eğlence_ Neil Postman.
- ψ Kitap: Felsefe ve Psikopatoloji_ Manfred Spitzer/Brendan A. Maher.
- ψ Kitap: Felsefe ve Psikiyatri_ Erol Göka.
- ψ Kitap: Üçüncü Neslin Eğitimi_ Osman Sezgin.

- ψ Ders Notu: Sınıflandırma ve Tanı Koyma_ Osman Sezgin.
- ψ Ders Notu: Kültürel Psikoloji Dersi Notları_ Osman Sezgin.